Toimintasuunnitelma 2020-2021 Perhepäivähoito

varhaiskasvatusyksikkö pph Malmi

Hyväksytty: 18.11.2020, varhaiskasvatuksen aluepäällikkö Eeva Tiihonen

Helsinki
Helsingfors

Helsingin varhaiskasvatusta ja esiopetusta määrittävät ja ohjaavat asiakirjat

Varhaiskasvatus-laki

Varhaiskasvatus-suunnitelman perusteet

Esiopetussuun-nitelman perusteet

Perusopetuslaki

Helsingin varhaiskasvatussuunnitelma
Toiminnan pedagogiset suuntaviivat ja tavoitteet
Miksi ja mitä?
Helsingin esiopetussuunnitelma

Yksikön toimintasuunnitelma
Miten toimimme, jotta tavoitteet toteutuvat?

Ryhmän pedagoginen suunnitelma
(dokumentointi ryhmäportfolioon)

Lapsen varhaiskasvatus-suunnitelma

Lapsen esiopetuksen oppimis-suunnitelma

Toimintasuunnitelma

Toiminnan arvioinnin tueksi

Esimerkki toiminta-suunnitelman laadintaa ohjaavista kysymyksistä

Onko yhteinen arvoperusta kaikkien työntekijöiden tietoisuudessa ja sitoudutaanko siihen?

Mitä on tehty alueellisen yhteisöllisyyden edistämisessä huoltajien ja muiden varhaiskasvatuksen toimintamuotojen kanssa?

Miten kaupungin kulttuuri-, liikunta- ja ympäristötietoisuutta edistävää tarjontaa on hyödynnetty?

Miten on onnistuttu säilyttämään lasten yhdenvertaisuus ja mahdollisuus olla osallisena omana arvokkaana itsenään?

Ovatko toiminta- ja oppimisympäristöt erilaisuutta kunnioittavia ja tasa-arvoa edistäviä?

- Varhaiskasvatusyksiköt laativat vuosittain Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmaan ja Helsingin esiopetuksen opetussuunnitelmaan perustuvan toimintasuunnitelman. Toimintasuunnitelmassa kuvataan toiminnan järjestämisen pedagogiset periaatteet.
- Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmasta, esiopetussuunnitelmasta ja strategiasta nousevat tavoitteet ohjaavat toimintaa ja suunnitelmaan kirjataan toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi.
- Arviointi on systemaattista ja jatkuvaa ja se perustuu niille tavoitteille, joita Helsingin varhaiskasvatussuunnitelmassa toiminnalle asetetaan.

Perhepäivähoitoryhmän pedagoginen suunnitelma – ryhmän toiminnan suunnittelu

- Lasten varhaiskasvatussuunnitelmiin (Lapsen vasu) kirjatut lasten vahvuuksista ja tarpeista nousevat pedagogiset tavoitteet ja toimenpiteet muodostavat pohjan perhepäivähoitoryhmän toiminnan suunnittelulle.

- Pedagogista toimintaa suunnitellaan ja toteutetaan laaja-alaisen osaamisen tavoitteet ja oppimisen alueet huomioiden.

Työtämme ohjaavat arvot

- Lapsuuden itseisarvo
- Ihmisenä kasvaminen
- Lapsen oikeudet
- Yhdenvertaisuus, tasa-arvo ja moninaisuus
- Perheiden monimuotoisuus
- Terveellinen ja kestävä elämäntapa

Helsinkiläinen varhaiskasvatus perustuu Valtakunnallisissa varhaiskasvatus-suunnitelmanperusteissa määritellyille arvoille sekä Helsingin kaupungin strategiaan 2017-2021.

Yksikön toimintakulttuuri

Leikkiin kannustava toimintakulttuuri: Leikin lumo, vuorovaikutuksen voima ja perushoidon pedagogiikka

Tavoitteet

- Jokainen lapsi osallistuu päivittäin leikkiin yhdessä ryhmän toisten lasten sekä hoitajan kanssa.
- Hoitaja on aktiivinen osallistuja leikissä ja luo leikin kautta lapselle tilaisuuden ilmaista itseään, omia tunteitaan ja oppia uutta yhdessä toisten kanssa.

Toimenpiteet

Yhteiset toimintatuokiot, ulkoleikit, jumpat, laulutilaisuudet sekä juhlat luovat innostavan ja kannustavan ilmapiirin leikkiin paikasta riippumatta. Ohjattu toiminta kannustaa ja tukee vuorovaikutusta myös lasten keskinäisissä leikeissä. Hoitaja osallistuu leikkiin aktiivisesti.

Mallitetaan ja esimerkein sekä vertaistuella ohjataan leikkivää ryhmää.

Rohkaistaan ryhtymään sinnikkäästi leikkiin eri lasten kanssa eikä aina saman kaverin kanssa.

Liikkuminen on luonteva osa toimintaa, kun siirrytään leikkien ulkona; Seuraava tolpan väli mennään konkaten, takaperin hiipien, juosten tai viheltäen. Satujumppaa on säännöllisesti alueen päiväkotien saleissa.

Sekä lasta että vanhempia kuullaan mielenkiinnonkohteista ja leikkikulttuurisissa asioissa monikulttuuriset perheet huomioiden. Toimintavälineitä kierrätetään alueen toimipisteiden välillä mielenkiinnon ylläpitämiseksi ja virikeympäristön vaihteluksi. Ipadeillä tutustumme esimerkiksi muotoihin ja väreihin luontoa säästäen.

Arviointi: Tavoitteen toteutumista arvioidaan yhdessä lasten ja vanhempien kanssa päivittäisessä kanssakäymisessä sekä lapsen vasun yhteydessä. Työyhteisöt seuraavat säännöllisesti tavoitteen toteutumisen edistymistä.

Kannustamme hyviin kaveritaitoihin

- **Hyveet ja kasvatus**
- Antiikin filosofit liittivät hyveet ja kasvatuksen kiinteästi toisiinsa. Jos jompikumpi näistä puuttui, ei toistakaan ollut. Ilman hyveitä ei ollut mitään, mitä kasvatuksella oli tarkoitus tavoitella, ilman kasvatusta ei ollut toivoakaan saada hyveitä ihmisessä kasvamaan ja kehittymään. Ei ole liioiteltua sanoa, että antiikista alkaen kaikki kasvatus on ollut perimmältään hyvekasvatusta.
- Hyveet olivat kiinteä osa myös suomalaista kasvatusta ja koko kulttuuria aina viime vuosikymmeniin saakka. Vanhojen kotimaisten kirjailijoiden kuten Saima Harmajan ja Juhani Ahon teksteissä sana ”hyve” vilahtelee siellä täällä. Opettajat koulussa ja isovanhemmat ja vanhemmat kotona pitivät huolen siitä, ettei yksikään keskeinen hyve jäänyt lapsille opettamatta.

- Olemme ensimmäinen Hyveet elämässä- konseptin käyttöön ottanut perhepäivähoitoalue.

- Aina uuden toimintakauden alussa ryhmät kokoontuvat yhdessä vanhempien kanssa miettimään 3-4 hyvettä, joita juuri tänä toimintakautena pidetään yllä, sekä kotona perheissä että perhepäivähoitoryhmässä.

- Esimerkkejä keskeisistä hyveistä toiminnassamme ovat Anteeksiantavuus, Avuliaisuus, Hyväntahtoisuus, Innostuvuus, Kannustavuus, Joustavuus, Kuuntelevuus, Kärsivällisyys, Oikeudenmukaisuus, Rehellisyys, Sinnikkyys, Suvaitsevaisuus, Vastuullisuus, Yhteenkuuluvuus, Yhteistyöhalukkuus ja Ystävällisyys.

Toimintakauden tavoitteet

Helsingin kaupungin strategiasta nousevat yhteiset tavoitteet:

1. Mahdollistamme jokaiselle oppijalle yksilöllisesti sopivia tapoja oppia ja opiskella.

- **TAE 2020 Digitaalinen ryhmäportfolio käyttöönotetaan jokaisessa päiväkodin lapsiryhmässä ja leikkipuistoissa. Portfolio kootaan kaikissa yksiköissä yhtenäiselle verkkoalustalle/digitaaliseen oppimisympäristöön. (syksy 2020)**

2. Käytämme koko kaupunkia oppimisen ja työnteon ympäristönä

Rakennetaan kulttuuripolkua varhaiskasvatuksessa ja esiopetuksessa (kevät 2021)

- **Tarkentuu talousarvioesityksen käsittelyn myötä.**

3. Malmi perhepäivähoidon toimintavuodelle asettamat tavoitteet:

Asiakaskyselystä on nostettu kehittämistoimenpiteiksi "Lapsellani on mahdollisuus monipuoliseen leikkiin ja toimintaan" sekä "Lastani kannustetaan liikkumaan monipuolisesti".

Lisäksi tiedotusta vanhemmille lisätään siten, että he saavat ;"Riittävästi tietoa pedagogisista tavoitteista, joihin lapseni varhaiskasvatus perustuu".

Varhaiskasvatuksessa aloittaminen

Tutustumisen ja aloittamisen käytännöt

- Saatuaan tiedon hoitopaikasta perhepäivähoidossa tai ryhmäperhepäivähoidossa, vanhemmat ottavat yhteyttä hoitopaikkaan tai perhepäivähoitaja /ryhmäperhepäivähoitaja perheeseen ja sopivat tutustumiskäynnin.
- Tutustumiskäynnillä esitellään hoitopaikan tilat ja kerrotaan ryhmästä ja toimintatavoista sekä sovitaan tutustumisjakson aikataulu sekä täytetään perustietolomake.
- Tutustumisjakso, missä vanhempi on joko kokonaan tai osittain mukana hoitopaikassa lapsen kanssa, on noin viikon mittainen. Tutustumisjaksolla käydään aloituskeskustelu.

Lapsen vasuprosessi – perhepäivähoidon yhteisesti sovitut käytännöt

- Lapsen varhaiskasvatussuunnitelma, vasu, laaditaan vuosittain aina toimintakauden alussa syys-lokakuussa.
- Kesken toimintakautta aloittavan lapsen vasu laaditaan noin kahden kk:n kuluttua aloituksesta.
- Vasu arvioidaan toukokuussa ja aina lapsen siirtyessä toiseen hoitopaikkaan.
- Lapsen vasukeskusteluihin ja vanhempaintilaisuuksiin otetaan aina tarvittaessa tulkki.

Toiseen varhaiskasvatusyksikköön siirtymisen yhteiset käytännöt Helsingissä

- Lapsen siirtyessä hoitopaikasta toiseen pidetään tarvittaessa siirtoneuvottelu uuden hoitopaikan henkilökunnan ja vanhempien kanssa. Lapsen vasu siirtyy uuteen varhaiskasvatuspaikkaan.

Viestintä ja yhteistyö

Huoltajien osallisuus

- Päivittäiset kohtaamiset ovat vuorovaikutteisia: henkilökunta, lapsi ja huoltajat vaihtavat kuulumisia lapsesta ja toiminnasta.
- Aloitus-, lapsen vasu- ja HYVE4-keskusteluissa huoltajat ja lapsi tulevat kuulluksi.
- Järjestämme vanhempainiltoja ja –tapaamisia, yhteisiä tapahtumia sekä juhlia.
- Tiedotamme huoltajia puhelimitse, tekstiviestein ja sähköpostitse, myös paperiset tiedotteet ovat käytössä huoltajien toivomuksesta. Myös erilaiset sosiaalisen median kanavat toimivat tiedonlähteinä, mm. Instagram ja Facebook.
- Huoltajilla on mahdollisuus osallistua toimintaan ja tehdä ehdotuksia toiminnan sisällöstä. Ideoita ja ajatuksia vaihdetaan puolin ja toisin. Otamme myös mielellämme vastaan palautetta toimintamme kehittämiseksi.

Monialainen yhteistyö

- Leikkipuistot, päiväkodit, neuvola, kiertävä varhaiskasvatuksen erityisopettaja, varhaiskasvatuksen S2-opettaja, terapeutit, kirjastot, nuorisotalot, liikuntapaikat
- Jokaiselle perhepäivähoitajalle on sovittu kaveripäiväkoti, joka toimii myös varahoitopaikkana hoitajan ollessa estynyt hoitamaan lapsia omassa kodissaan.

Dokumentointi ja arviointi

Havainnoimme ja osallistumme lasten leikkiin, saamme tietoa lasten keskinäisestä vuorovaikutuksesta, heidän kiinnostuksen kohteistaan ja saamme elementtejä ryhmän varhaiskasvatuksellisiin sisältöihin.

Osaamme perustella toimintamme pedagogisen sisällön.
Varmistamme, että toimintamme perustuu yhdenvertaisuuden ja tasa-arvon periaatteille ja perehdymme perheiden erilaisiin kulttuuritaustoihin.

Kannustamme vanhempia rikastuttamaan ryhmänsä toimintaa oman kulttuurinsa lasten lauluilla ja leikeillä sekä esimerkiksi ruokakulttuurilla.
Ruokareseptit, laulut ja leikit kirjataan ylös myöhempää käyttöä varten.
Toimintamme vastaa laaja-alaisen osaamisen tavoitteita sisältäen monipuolisesti kaikki oppimisen eri alueet dokumentoituina.

Olemme dokumentoineet monipuolisesti lasten kanssa yhdessä toimintaamme; Muistukevihkot, valokuvat, videot sekä lasten tarinat ja merkitykselliset tilanteet kirjataan ylös. Jokaiselle lapselle on tilattu oma muistitikku.

Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

- Kartoitimme yksikkömme tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustilanteen
- Valittiin kaksi toimenpidettä kaudelle 2020-2021;

- Tasa-arvoa työyhteisössä edistetään muistuttamalla kaikkia mahdollisuudesta nostaa ongelmallisia asioita yhteistoimintavastaavan avulla anonyymisti esityslistalle työkokouksiin käsiteltäviksi.

- Yhdenvertaisuutta asiakasperheissä edistetään kiinnittämällä huomiota erityisesti syrjäytymisvaarassa olevien perheiden sosiaalisiin taitoihin ja suhteisiin. Jokainen hoitaja kirjaa ryhmän pedagogiseen suunnitelmaan toimintakauden 2020-2021 konkreettiset toimenpiteet.
  Esimerkiksi pitkään hoidosta poissaolleisiin ollaan säännöllisesti yhteydessä.

Pedagogisen dokumentoinnin prosessi 1/2

Kolme tasoa:
Lapsi ja huoltajat sekä hoitaja
Lapsiryhmä ja hoitaja
Henkilöstö yhdessä ohjaajan kanssa

Jokaisella tasolla pedagogisen dokumentoinnin prosessi on nelivaiheinen:

Kysymme
Keräämme
Reflektoimme
Kehitämme

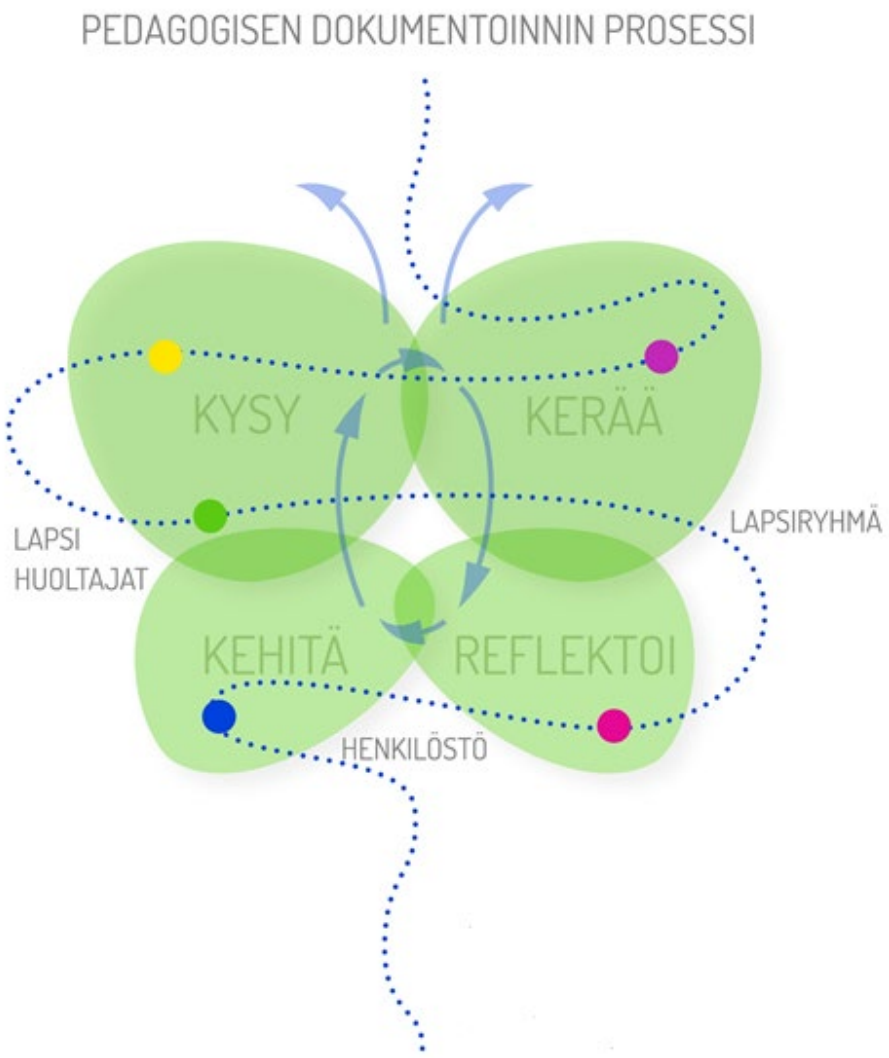

Helsinki
Helsingfors

Pedagogisen dokumentoinnin prosessi 2/2

1) **Kysy**: Pidämme tuumaustauon lasten/vanhempien/henkilöstön kanssa; Mihin kysymyksiin etsitään vastauksia?

2) **Kerää**: Keskustellen kerätään materiaalia, jonka avulla lähdetään etsimään vastauksia kysymyksiin.

3) **Reflektoi**: Työpaikkakokouksissa pedavarttiin tuodaan nostoja arjesta.
Sovitaan askelmerkit kuinka edetään.

4) **Kehitä**: Kokeilemalla ja kehkeytymällä kohti tulevaa Toimintasuunnitelmaa 2021-2022.

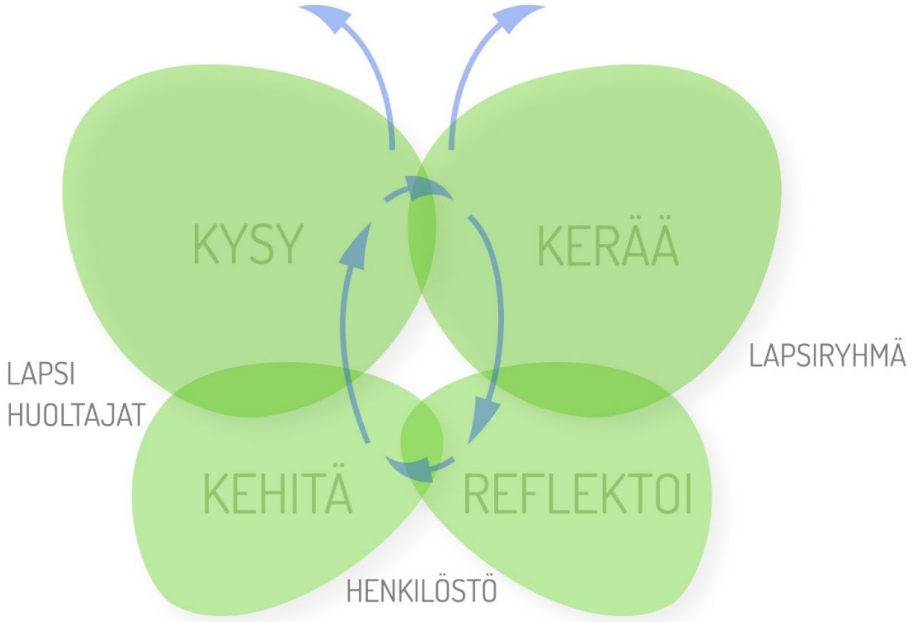

Helsinki
Helsingfors